

# LAUSANNE 4 – LAD KIRKEN PROKLAMERE OG DEMONSTRERE KRISTUS SAMMEN

Bestyrelsesmedlem i Evangelisk Alliance, cand.theol. Bodil Skjøtt og studentermedarbejder i Evangelisk Alliance, stud.theol. Simon Hølmkær Mejdahl

## Indledning

Til september 2024 afholdes Lausanne-bevægelsens fjerde verdenskongres, og i den forbindelse skal 50-året for bevægelsens tilblivelse også markeres. Men hvordan og hvorfor var det nu, at bevægelsen opstod? Og hvad skal man forvente sig af dens fjerde verdenskongres? I denne artikel giver vi et overblik.

## Hvad er Lausanne-bevægelsen?

Lausanne-bevægelsen skal i høj grad forstås gennem sin historie, så derfor er det her, vi starter.<sup>1</sup> I 1974 så bevægelsen dagens lys ved *The First International Congress on World Evangelization*. Kongressen blev afholdt under overskriften »Let the Earth Hear His Voice« i Lausanne i Schweiz – heraf bevægelsens navn. Amerikanske Billy Graham var primær initiativtager; han var verdenskendt ikke mindst for sine internationale evangeliserende kampagner, og dér mødte han mange kirkeledere, som arbejdede for den samme sag, men ingen forbindelse havde

til hinanden. Graham fik derfor et ønske om at forbinde disse ledere og forene dem i den fælles opgave at forkynde evangeliet i hele verden. Således gik det til, at Lausanne-bevægelsens første kongres i juli 1974 kunne samle 2.400 deltagere fra 150 nationer i byen af samme navn.

Denne første kongres er et klart udtryk for, hvad Lausanne-bevægelsen er: et internationalt netværk med særligt fokus på mission og evangelisation. Når man skal udtrykke, hvad man gør, hedder det på bevægelsens hjemmeside: »The Lausanne Movement connects influencers and ideas for global mission«. Dette sker gennem en vision med fire elementer: 1) *the gospel for every person*, 2) *disciple-making churches for every people and place*, 3) *Christlike leaders for every church and sector*, 4) *kingdom impact in every sphere of society*. Visionen er omfattende, men det kan den også være, fordi Lausanne netop er et organisk netværk, der ikke så meget skal drive mission *hands-on*, som det skal inspirere og

udruste kirken til mission i langt bredere sammenhænge end bevægelsen selv.

### Lausanne-pagten

Efter den første kongres blev det helt store aftryk på kirke- og missionshistorien *Lausanne-pagten* (The Lausanne Movement 1974), et ret kortfattet dokument på tre sider, som – om end det ikke har karakter af bekendelsesskrift – i 15 artikler redegør for den kristne tros indhold og kalder kirken til mission. Pagten blev forfattet af en international komité med engelske John Stott i spidsen, og Stott var i det hele taget definerende for bevægelsens stærke teologiske fundering i den evangelikale del af kirken.

Pagten samlede trådene fra kongressen og udstak den retning for mission og evangelisation, som kongressen havde peget på. Den måske bedst kendte sætning fra Lausanne-pagten handler om forholdet mellem kirke og mission: »World evangelization requires *the whole Church to take the whole gospel to the whole world*« (art. 6, egen fremhævelse). Denne forståelse er siden i nærmest sloganagtig form blevet definerende for megen missionsforståelse: Mission må involvere hele kirken, ikke bare missionærer og evangelister; den må bringe hele evangeliet til hele mennesket, ikke bare et »åndeligt« evangelium til sjælen eller et »socialt« evangelium til kroppen; og den må finde sted i hele verden, ikke bare på bestemte steder kaldet »missionsmarker« (Goheen 2014, 27). Således er der her ansatser til det, vi i dag kender som holistisk mission, selv om udtrykket ikke bruges i pagten. På den måde markerede kongressen et vist ny-

brud i evangelikal missionsforståelse i en tid, hvor mission lidt forenklet handlede om evangelisation i den evangelikale bevægelse og om socialt engagement i den økumeniske bevægelse hos blandt andet Kirkernes Verdensråd. Lausanne-pagtens art. 5 handler således om kristent socialt ansvar: »The salvation that we claim should be transforming us in the totality of our personal and social responsibilities. Faith without works is dead.« Dette var også en ny erkendelse for Stott selv; han havde tidligere argumenteret for, at kirkens mission eksklusivt handlede om forkyndelse og omvendelse, og havde været en kritisk røst på Kirkernes Verdensråds generalforsamling i Uppsala i 1968, men var senere kommet til den forståelse, at missionsbefalingen rummede et socialt såvel som et evangeliserende ansvar (Stott og Wright 2015, 22-23).

Derudover satte kongressen, med inspiration fra missiologen Ralph Winther, unåde folkegrupper på dagsordenen, noget, som har været retningsgivende for mission både i og uden for Lausanne-sammenhænge lige siden.

Lausanne-pagten er efterfølgende blevet fundament for mange netværk optaget af mission, herunder Evangelisk Alliance i Danmark, hvor den har fungeret som et tydeligt evangelikalt ståsted med en bredere appel end for eksempel de lutherske bekendelsesskrifter.

### Cape Town-erklæringen

Igen i 1989 afholdt bevægelsen en verdenskongres, som denne gang fandt sted i Manila på Filippinerne. Kongressen havde stor dansk deltagelse, og også her blev der

forfattet et dokument, *Manila-manifestet* (The Lausanne Movement 1989). Af vigtige temaer herfra kan nævnes udfordringen fra andre religioner, mission i lyset af moderniteten og Kristus som den eneste sandhed (*uniqueness of Christ*). Alligevel har Manila-manifestet ikke haft samme betydning som Lausanne-pagten, og i dag henvises der oftest kun til det som en bekræftelse af denne.

Mere bemærkelsesværdig blev Lausanne-bevægelsens tredje verdenskongres i Cape Town i Sydafrika i 2010. Denne kongres var nøjere planlagt og mere omfattende end de foregående og samlede over 4.000 deltagere fra 198 nationer. Den er blevet beskrevet som »a younger, more ethnically diverse, and more geographically varied consortium of evangelical leaders than ever before«. <sup>2</sup>

Som man kunne forvente, blev der også efter denne kongres skrevet et dokument: *Cape Town-erklæringen* (The Lausanne Movement 2011), eller på engelsk: *The Cape Town Commitment*. Inden denne kongres var lederskabet for bevægelsens teologiske arbejdsgruppe overgået til Chris Wright, som derfor var hovedarkitekt på erklæringen. Erklæringen er markant længere end dokumenterne fra de foregående kongresser – på dansk udgivet som en lille bog på næsten 100 sider – og har en lidt anden karakter, som kræver mere fylde. Der ligger et omfattende teologisk arbejde bag, og erklæringen går på to ben: dels *Confession of Faith*, som udfolder den kristne tro i kærlighedssprog under overskrifter som »Vi elsker den levende Gud«, »Vi elsker Guds evangelium«, »Vi elsker Guds mission« og lignende,

men som også rummer en bekendelse af de områder, hvor kirken har fejlet i udlevelsen af sin egen tro; dels *Call to Action*, som samler trådene fra kongressen og formulerer de hovedfokusområder, hvor man ser kald og udfordringer til kirken i det fremadrettede missionsarbejde. Morten Hørning Jensen har i forordet til den danske udgivelse formuleret det sådan, at Cape Town-erklæringen »kan vise sig at blive et af de vigtigste skrifter de næste halvtreds år, hvis vi tager det til hoved, hjerte og hænder«, den »er en gave til vores danske kirke. En gave fra vores kristne brødre og søstre ud over jorden, der som et spejl kan hjælpe os til at afsløre vores blinde vinkler og forny vores væren i, tro på, og vandring i evangeliet« (Jensen 2011, 10, 14).

Cape Town-erklæringen er Lausanne-bevægelsen, når det er bedst, og lad denne introduktion til bevægelsen være anledning til at (gen)besøge Cape Town-erklæringen og høre kaldet og udfordringen derfra.

## Lausanne 4 og Seoul 2024

Den 22.-28. september 2024 afholder bevægelsen så sin fjerde verdenskongres i Seoul, denne gang med temaet »Let the Church Declare and Display Christ Together«. Under overskriften »The Lausanne 4 Journey and Seoul 2024« forklares det således: »Lausanne 4 is a multi-year, global, polycentric process facilitated by the platform of Lausanne, towards catalytic collaboration of the global church for the discipling of all nations and the shaping of the world in 2050« (The Lausanne Movement 2024b). Smag engang på de

tillægsord: *multi-year, global, polycentric*. Det er en beskrivelse, der rækker ud over en uges konference.

I forbindelse med de første tre Lausanne-kongresser har der været både en forberedelsesproces og opfølgende initiativer. Det har involveret ikke mindst dem, som stod med ansvaret for indholdet af selve kongressen, men til dels også deltagerne. Således var der efter den første kongres en mindre konsultation – dog med 900 deltagere – i Pattaya i 1980, hvor man dels så på Lausanne-pagten igen og dels arbejdede strategisk med 17 udvalgte fokusområder.

Som optakt til Cape Town-kongressen i 2010 afholdt man igen en konsultation i Pattaya i 2004, denne gang med godt 1.500 deltagere og med fokus på 31 *issues* under det samlende tema: »A new vision, a new heart and a renewed call«. Som opfølgning på Cape Town-erklæringens *Call to Action* har man organiseret en række *issue groups*, hvoraf der nu er 27. De fungerer alle som frivillige netværk under Lausanne-bevægelsen og har hver sin side på bevægelsens hjemmeside.

Bevægelsens tre foregående verdenskongresser har således heller aldrig været tænkt blot som konferencer, men selve kongresserne har alligevel været det primære. Kongressen i Seoul i september 2024 skiller sig derfor ud ved ikke først og fremmest at ville forstås som en kongres, men som en *rejse*.

### Forarbejdet

Fra september 2020 til juli 2021 – midt under corona – afholdt Lausanne-bevægelsens 12 regioner og de 27 *issue groups*

en række såkaldte *Global Listening Calls*. Til disse møder blev de forskellige deltagere bedt om at forholde sig til en række spørgsmål, som omhandlede manglende indsatsområder i opfyldelsen af missionsbefalingen, muligheder for at dække disse gennem stærkere samarbejde og indsamling af yderligere nødvendig viden.

Resultaterne fra disse møder er siden samlet i en rapport, *The Evangelical Church Interacting between the Global and the Local* (The Lausanne Movement 2024a), og en database. Det er en uhyre stor mængde af data, der her er indsamlet, og efterfølgende er der gjort et imponerende analysearbejde. Over de sidste to år har en gruppe missiologer, teologer og strategiske ledere, som repræsenterer hele bevægelsens etniske, generationelle og sociale diversitet, arbejdet videre med materialet. Siden starten af 2024 er det løbende blevet gjort tilgængelig i delvise offentliggørelser af dokumentet *The State of the Great Commission Report* (SoGC). Dokumentet er struktureret ud fra ti spørgsmål, som hovedforfatteren, Matthew Niermann, ser som de ti væsentligste spørgsmål, vi som kirke i mission kommer til at forholde os til over de næste årtier frem mod 2050.

De ti spørgsmål er:

1. What does it mean to be human?
2. Where does hope lie?
3. What is the foundation of trust?
4. What are emerging demographics?
5. What is community?
6. What is fair and just?
7. What is sustainable?
8. What is polycentric Christianity?

9. What is a digital life?
10. What is ministry in a digital age?

I blogindlægget »Ten Questions That Will Shape 2050« (Niermann 2023) forklarer Niermann, hvorfor han ser disse spørgsmål som dem, vi også som kirke må forholde os til og svare på, hvis vores budskab skal høres og opleves relevant. Det må vi gøre, siger han – helt i tråd med John Stotts tale om *double listening* – ved at lytte både til den bibelske tekst og til den kontekst, som Bibelens budskab skal appliceres på. Niermann skriver: »Suppose we keep our ears open to conversational questions around the world as we keep our ears open to the leading of the Lord. In that case, we stand prepared to contextually share the good news of the gospel in a dynamically shifting world.«

Den fulde (og omfattende) SoGC-rapport kan findes på Lausanne-bevægelsens hjemmeside,<sup>3</sup> og man kan lytte sig til et overblik gennem en række podcastafsnit på *Lausanne Movement Podcast*, hvor Niermann i selskab med eksperter inden for hver deres område forholder sig til de ti spørgsmål og emner afledt deraf. Der er en klar forventning til, at deltagere i Seoul-kongressen gør brug af disse podcasts og derfor møder op i Seoul parat til at interagere med emnerne og handle på dem. Podcasten udgør blot en del af det materiale, som det forventes, at man som deltager har gjort sig bekendt med.

### Seoul Statement

En af de podcasts, man bør lytte til, har titlen »Theology and Mission« (The Lausanne Movement 2023). Første del er en

samtale med Chris Wright om den arv fra John Stott, som han har forsøgt at bringe videre gennem Cape Town-erklæringen. Anden del er en samtale med den ene af de to nuværende ledere af Lausanne-bevægelsens teologiske arbejdsgruppe, Ivor Poobalan fra Colombo Theological Seminary i Sri Lanka, som leder den gruppe på ca. 30 teologer fra hele verden, der arbejder med *Seoul Statement*, en pendant til dokumenterne fra de tre tidligere verdenskongresser. Om nødvendigheden af endnu et Lausanne-dokument siger Poobalan: »Theology is dynamic. There is no static theology. [...] Theology is essentially taking biblical truth and responding to the context and the challenges of the day« (The Lausanne Movement 2023, 43:50-44:07). Siden 2010 er der blevet behov for fornyet teologisk refleksion på en række områder, og som nogle af de mest presserende nævner han en evangelikal hermeneutik, en teologisk antropologi, kristne lederes integritet samt en teologi om teknologi. Det er vigtige emner, og man kan godt have forventninger også til dette kongresdokument.

### De efterfølgende initiativer

Foruden SoGC og *Seoul Statement* vil et af kongressens helt store aftryk blive såkaldte *Collaborative Action Teams*, som skal forberedes allerede inden kongressen og dannes i Seoul, hvor der hver eftermiddag bliver afsat tid til at arbejde i disse teams. Teamene dannes på baggrund af de ti spørgsmål i SoGC, som yderligere inddeles i 25 *gaps*, så man kommer på team med andre, der arbejder med mission på de samme områder. Deltagerne får mulig-

hed for at forpligte sig på disse teams også efter kongressen, så kongressen kommer til at fungere ikke som klimaks men snarere startskuddet til en langvarig samarbejdende proces.

På denne måde sender Lausanne-bevægelsen et tydeligt signal om ikke kun at være et talende netværk, der producerer flotte, akademiske dokumenter, noget, som de tidligere er blevet kritiseret for. Man vil fortsat være et inspirationsnetværk, men også tage det næste skridt og være et netværk, der skaber rammer, hvor mennesker sammen kan opdage og bruge fælles ressourcer med fokus på konkrete opgaver og udfordringer. Man ønsker at nedbryde de siloer, som en alt for stor del af det globale missionsarbejde foregår i. Det betyder dårlig brug af ressourcer samt endnu større udfordringer med at lukke de *gaps*, der allerede er i det globale missionsarbejde; og ikke mindst får vi svært ved at møde de nye udfordringer, som kirken møder fra en stadigt hurtigere forandret verden. Målet er, at vi *sammen* som menigheder og missionsorganisationer – og med et stærkt fokus på inddragelse af de mange kristne, som ikke er ansat i kirkelige sammenhænge – møder de udfordringer, der ligger foran på vej mod 2050, og *sammen* er med til at virkeliggøre Lausanne-bevægelsens vision.

### Muligheder for at deltage i Lausanne 4

Det er vigtigt at se kongressen til september blot som en del af en rejse, der er større end en uge i Seoul. De mange høringsrunder og regionale møder er en del af den proces sammen med de mange podcasts

og artikler, der er produceret. Her har mange flere end kongressens deltagere mulighed for at deltage og engagere sig.

Konkret håber Lausanne-bevægelsen at samle 10.000 deltagere til kongressen, og man kan deltage på to måder: On-site i fysiske *table groups* i Seoul eller online i virtuelle *table groups*. Der vil også være en tredje måde at deltage i udvalgte dele af programmet på, nemlig via *satellite sites* arrangeret af kirker, bibelskoler, universiteter og andre institutioner. Her er ingen øvre grænse for antal deltagere, og deltagelse kræver ikke nominering og udvælgelse efter bestemt kriterier (køn, alder, geografi og profession).

### Seoul 2024 i en dansk kontekst

Den danske delegation til Cape Town-kongressen var på 17 deltagere foruden 10 unge hjælpere ud af de i alt godt 4.000 deltagere. Alle kom de hjem med inspiration, hvilket også kan ses på deres senere engagement både i en dansk og en global kontekst. Planen er, at Seoul-kongressen vil samle 5.000 on-site og andre 5.000 online. Gruppen af danske deltagere er denne gang på 18 deltagere fysisk samt 12 online. Procentvis er det færre end i 2010, men dog flere, end man fra starten havde fået stillet i udsigt.

Fra den danske Lausanne-arbejdsgruppe under Evangelisk Alliance har man arbejdet bevidst på at få en fordeling, der afspejler den danske kontekst, så inspiration og opfølgning kan komme hele det danske missionsbagland til gode, og det tværkirkelige samarbejde styrkes. Når man ser, hvilket kirkeligt bagland, der er repræsenteret i de 30 deltagere, må man

erkende, at det ikke helt er lykkedes. Der er ingen deltagere fra det kirkelige migrantmiljø, ligesom der kun er få fra frikirkemiljøet. Her skal gøres en ekstra indsats efter kongressen, når inspirationen og de konkrete initiativer skal omsættes i en dansk kontekst og her krydse grænser, der ikke kræver hverken pas eller flybillet, men som er afgørende for, at visionen for Lausanne 4 og alt forarbejdet skal lykkes.

Den 3. februar blev der afholdt en Lausanne-dag i Aarhus, som var målrettet deltagere til Seoul, men åben for alle og med fokus på nogle af emnerne fra forberedelsesmateriale. Inden september afholdes en lignende samling, denne gang i København. Ret kort efter ugen i Seoul vil der være en debriefing, hvor man vil konkretisere et videre samarbejde på baggrund af det, man har mødt og fået inspiration til. Endelig planlægger den danske Lausanne-arbejdsgruppe i samarbejde med andre organisationer og institutioner at invitere til to studiedage i henholdsvis Aarhus og København med fokus på, hvordan de globale udfordringer ser ud i en lokal kontekst som vores, og hvilke nye *collaborative actions* det vil kræve eller gøre mulig.

### Hvad håber vi?

For de danske deltagere bliver det utvivlsomt en stor og for mange også skelsættende oplevelse at være med på kongressen, hvad enten man er med on-site, online eller via et *satellite site*. Det omfattende og yderst relevante forberedelsesmateriale – og ikke mindst en eksotisk uge i selskab med Guds globale kirke – vil sætte spor hos den enkelte deltager. Men

vi vil også forvente af de enkelte deltagere, at de i fællesskab bidrager til det, som har været en hovedsag for arrangørerne, nemlig et større og helt konkret samarbejde på tværs af kirkelige grupperinger. Det må ske på tværs af kirkelige aktører og de 99 % af kirken, der ikke henter deres løn fra en kirkelig organisation. De er måske den vigtigste brik, når hele kirken skal udleve sin sendelse og være en «duft af Kristus» overalt i samfundet.

I en dansk kontekst er vi udfordret af en åndelig blufærdighed, manglende sprog for tro og manglende trospraksis og dermed en åndelig fattigdom. Samtidig oplever vi en stigende længsel efter fællesskab og andre værdier end de materielle. Der er grund til at håbe og tro på, at inspirationen til *collaborative action* vil nedbryde grænser mellem kirkelige grupperinger og mellem kirken om søndagen og arbejdspladsen de øvrige af ugens dage. Seoul 2024 må ikke blive *yet another conference*, for så har vi fejlet. Lad os håbe – og bede om – at kongressen både må give taknemmelighed over Guds mangfoldige kirke, ny inspiration, nye netværk og påbegynde samarbejder, som kan blive definerende for mission i Danmark i mange år frem.

### Noter

1. Afsnittet trækker i høj grad på informationer fra Lausanne-bevægelsens hjemmeside, [www.lausanne.org/about](http://www.lausanne.org/about) og [www.lausanne.org/our-history](http://www.lausanne.org/our-history).
2. Citat fra Christianity Today på Lausanne-bevægelsens hjemmeside, [www.lausanne.org/our-history](http://www.lausanne.org/our-history).
3. Se [www.lausanne.org/report](http://www.lausanne.org/report).

## Bibliografi

- Goheen, Michael W. 2014. *Introducing Christian Mission Today: Scripture, History and Issues*. Downers Grove, IL: IVP Academic.
- Jensen, Morten Hørning. 2011. Forord til *Cape Town-erklæringen: Et kald til at tage del i Guds mission* af The Lausanne Movement, oversat af Birger Petterson. Fredericia: Lohse; Espergærde: Evangelisk Alliance.
- Niermann, Matthew. 2023, 6. januar. »Ten Questions That Will Shape 2050: How We Can Steward the Great Commission in the Decades Ahead«. [www.lausanne.org/about/blog/ten-questions-that-will-shape-2050](http://www.lausanne.org/about/blog/ten-questions-that-will-shape-2050).
- Stott, John og Christopher J. H. Wright. 2015. *Christian Mission in the Modern World*. Opdateret og udvidet. Downers Grove, IL: InterVarsity Press.
- The Lausanne Movement. 1974. »The Lausanne Covenant«. [www.lausanne.org/statement/lausanne-covenant](http://www.lausanne.org/statement/lausanne-covenant).
- The Lausanne Movement. 1989. »The Manila Manifesto«. [www.lausanne.org/statement/the-manila-manifesto](http://www.lausanne.org/statement/the-manila-manifesto).
- The Lausanne Movement. 2011. *Cape Town-erklæringen: Et kald til at tage del i Guds mission*. Oversat af Birger Petterson. Fredericia: Lohse; Espergærde: Evangelisk Alliance.
- The Lausanne Movement. 2023, 23. oktober. »Theology and Mission: A Conversation with Dr. Chris Wright and Dr. Ivor Poobalan on The Lausanne Movement's Theological Influence on Global Mission«. I *Lausanne Movement Podcast*. [www.lausanne.org/podcast/theology-and-mission-a-conversation-with-dr-chris-wright-and-dr-ivor-poobalan-on-the-lausanne-movements-theological-influence-on-global-mission](http://www.lausanne.org/podcast/theology-and-mission-a-conversation-with-dr-chris-wright-and-dr-ivor-poobalan-on-the-lausanne-movements-theological-influence-on-global-mission).
- The Lausanne Movement. 2024a. »The Evangelical Church Interacting between the Global and the Local: Analysis of Lausanne 4 Listening Calls« (set 27. marts 2024). [www.lausanne.org/14/global-listening/the-evangelical-church-interacting-between-the-global-and-the-local](http://www.lausanne.org/14/global-listening/the-evangelical-church-interacting-between-the-global-and-the-local).
- The Lausanne Movement. 2024b. »The Lausanne 4 Journey and Seoul 2024« (set 27. marts 2024). [www.lausanne.org/14](http://www.lausanne.org/14).

## Forfattere

Bodil Skjøtt  
[bodil.skjott@gmail.com](mailto:bodil.skjott@gmail.com)

Simon Hølmkær Mejdahl  
[shm@evangeliskalliance.dk](mailto:shm@evangeliskalliance.dk)